

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: A. K.
trvale bytem
adresa pro doručování:

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 9. 2018 (vypraveno dne 5. 9. 2018), č.j. RN-580 924 0206-315-JS

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- 1. Žalobou podanou původně k Okresnímu soudu ve Znojmě dne 6. 11. 2018 brojil žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 9. 2018 (vypraveno dne 5. 9. 2018), č.j. RN-580 924 0206-315-JS (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2018, č.j. R-18.6.2018-426/580 924

0206 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost o přiznání invalidního důchodu.

2. Okresní soud ve Znojmě zastavil řízení o žalobě usnesením ze dne 12. 11. 2018, č. j. 4 Nc 54005/2018, které nabylo právní moci 1. 12. 2018, a poučil žalobce o právu podat žalobu k věcně a místně příslušnému soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Žalobce podal žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 22. 11. 2018.
3. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále jen „OSSZ Znojmo“) ze dne 22. 5. 2018, podle něhož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobce o 40%, což znamená, že žalobce byl uznán invalidním v prvním stupni invalidity ode dne 20. 3. 2018.

II. Napadené rozhodnutí

4. V námitkovém řízení byl vypracován žalovanou nový posudek o invaliditě žalobce ze dne 20. 8. 2018, jímž byla stanovena rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu tak, že jde o zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie) položce 1c (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. s poklesem pracovní schopnosti o 40%. Datum vzniku invalidity stanoveno dříve, a to dnem 5. 9. 2017.
5. Žalobce však podle názoru žalované ani tentokrát nesplnil podmínku pro získání potřebné doby pojištění v rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
6. V prvním rozhodném období stanoveném v době v prvním rozhodném období deseti let před vznikem invalidity (5. 9. 2007 do 4. 9. 2017) získal žalobce pouze 4 roky a 88 dnů doby pojištění. Ve druhém alternativně stanoveném rozhodném období dvaceti let před vznikem invalidity žalobce (5. 9. 1997 – 4. 9. 2017) získal pouze 8 roků a 53 dnů doby pojištění.
7. Žalovaná poukázala na skutečnost, že žalobce byl veden po datu 31. 12. 1995 v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, aniž mu byla vyplácena podpora. Tato doba mu nebyla započtena, neboť přesahuje 3 roky náhradní doby pojištění ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).
8. Z uvedených skutečností podle žalované vyplývá, že žalobce nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod ani v jednom z možných rozhodných období ve smyslu ustanovení § 40 odst. 2 ZDP (pět let doby pojištění z deseti let před vznikem invalidity anebo deset let doby pojištění z dvaceti let před vznikem invalidity).

9. Proto byly námitky žalobce zamítnuty jako nedůvodné a i přes odlišně stanovené datum vzniku invalidity oproti prvostupňovému rozhodnutí bylo toto potvrzeno.

III. Žaloba

10. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce požadoval, aby mu byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. stupně. Tvrdil, že má odpracované příslušné roky doby pojištění, ale chybí mu doba pojištění v rozhodujících deseti letech před vznikem invalidity. Poukázal na to, že ho nikde nechtěli přijmout do práce z důvodu jeho invalidity.
11. V doplněních žaloby ze dne 6. 12. 2018 a ze dne 24. 6. 2019 žalobce uvedl, že dosud nedostal žádné peněžní měsíční dávky, ačkoliv je invalidní v I. stupni invalidity. Dále druhým zmíněným podáním doložil poslední lékařské vyšetření ohledně svého zdravotního stavu, který podle něho trvá již dvanáct let. Žalobce nesouhlasil s tím, aby věc byla rozhodnuta bez nařízení ústního jednání.

IV. Vyjádření žalované

12. Ve svém vyjádření k žalobě ze dne 18. 1. 2019 žalovaná uvedla, že kromě podmínky invalidity právní úprava předpokládá rovněž splnění podmínky jisté účasti na důchodovém pojištění v rámci relevantního období. Prvostupňovým rozhodnutím byla žádost o přiznání invalidního důchodu zamítnuta právě pro nesplnění této zákonné podmínky, což je zřejmé i z odůvodnění napadeného rozhodnutí.
13. Žalovaná poukázala na ustanovení § 40 odst. 1 a 2 ZDP, který předpokládá alternativně rozhodná období deset nebo dvacet let před vznikem invalidity. V žádném z obou zmíněných období žalobce nedosáhl zákonné minimum doby pojištění, což ani žalobce vlastně nepopírá.
14. Jakkoliv bylo v námitkovém řízení prokázáno, že žalobce je invalidní, nemohla žalovaná přiznat žalobci požadovaný invalidní důchod, neboť doba pojištění zakládající nárok na dávku nebyla v řízení prokázána.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy II, dílu 1 s. ř. s., v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (ex offio), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované.
16. Krajský soud ve věci nařídil **jednání**, neboť žalobce nesouhlasil s tím, aby bylo ve věci rozhodnuto bez toho. Jednání se uskutečnilo dne 19. 11. 2019 za účasti žalobce i zástupkyně žalované. Krajský soud vyslechl procesní přednesy stran a konstatoval obsah správního spisu žalované. Žalobce především uvedl, že měl v roce 1991 dopravní

nehodu s kamionem na dálnici a následně proti němu bylo vedeno trestní stíhání. Nikdo ho v té době nechtěl zaměstnat. Trestní stíhání mu trvalo do roku 2012. Od roku 2007 má problémy se zády, nesmí zvedat těžká břemena a škodí mu vynucené polohy. Nejspíše ho čeká brzy operace. Soud připomněl, že v žalobním podání ke zdejšímu soudu žalobce zpochybnil pouze otázku doby pojištění. Žalovaná odkázala na obsah napadeného rozhodnutí.

17. Ze **spisového materiálu** žalované krajský soud zjistil následující skutečnosti. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 19. 6. 2018 (dále také „OLDP“) vyplývá, že v prvním rozhodném období deseti let před vznikem invalidity podle data stanoveného posudkem lékaře žalované v námitkovém řízení (tzn. 5. 9. 2007 do 4. 9. 2017) bylo započteno celkem 1549 dnů doby pojištění, tedy 4 roky a 88 dnů. Ve druhém rozhodném období (5. 9. 1997 – 4. 9. 2017) bylo žalobci započteno celkem 2974 dnů doby pojištění (tj. 8 roků a 54 dnů doby pojištění).
18. Ve správním spisu jsou dále založeny kopie evidenčních listů, a dále potvrzení Úřadu práce ČR o dobách vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání ze dne 16. 4. 2018. Z tohoto potvrzení vyplývá, že podpora v nezaměstnanosti byla poskytována v době od 1. 12. 1997 do 31. 5. 1998 ($31 + 78 + 73 = 182$ dnů) a v době od 3. 9. 2007 do 2. 3. 2008 (182 dnů).
19. Účastníci ke správnímu spisu neměli žádné připomínky. Z hlediska otázky data vzniku invalidity nebyly žalobcem v zákonné lhůtě vzneseny žádné námitky, a proto soud vycházel z toho, jak bylo toto datum stanoveno. Vzhledem k tomu, že strany nevznesly další důkazní návrhy, soud ukončil dokazování a po přednesení konečných návrhů přerušil jednání a vyhlásil rozsudek.
20. Žaloba **není důvodná**.
21. Krajský soud úvodem svého právního hodnocení věci uvádí, že žalobce ve své žalobě nerozporoval posouzení otázky invalidity, nýbrž pouze otázku rozhodné doby pojištění. Krajský soud tedy neměl důvod v řízení nechat vypracovat posudek Posudkové komise MPSV.
22. Pokud žalobce zmiňoval otázku vzniku invalidity, resp. délku jejího trvání, stalo se tak až v doplnění žaloby ze dne 24. 6. 2019, a to nikoliv výslovně. Za této situace se krajský soud otázkou invalidity a jejího vzniku nezabýval, neboť v žalobě takový žalobní bod obsažen nebyl a k pozdějšímu uplatnění této námitky nemohl krajský soud přihlídnout z důvodu mechanismu koncentrace (§ 71 odst. 2 s.ř.s.).
23. Ohledně žalobcem vznesených žalobních námitek krajský soud uvážil následovně. Pokud žalobce tvrdil, že žalovaná nesprávně vyhodnotila otázku získání potřebné doby pojištění, krajský soud k tomu poukazuje na platnou a účinnou právní úpravu.

24. Podle § 5 odst. 2 písm. a) ZDP v rozhodném znění platí, že „*pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále a) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“)* jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné.“
25. Podle ustanovení § 12 odst. 1 věty první ZDP platí, že náhradní dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2; podmínkou pro to, aby se tato doba účasti na pojištění hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, s výjimkou doby účasti na pojištění podle § 5 odst. 2 písm. g), že byla získána na území České republiky a že doba pojištění trvala aspoň jeden rok.
26. Dále podle ustanovení § 40 odst. 2 ZDP platí, že *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*“
27. Krajský soud přezkoumal postup žalované ohledně zjištění potřebné doby pojištění podle skutečností dokumentovaných v dávkovém spisu žalované a neshledal žádné pochybení. Žalovaná ve smyslu citované právní úpravy byla povinna započítat náhradní dobu pojištění získanou z titulu vedení žalobce jako uchazeče o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR pouze v rozsahu, kdy náležela žalobci podpora v nezaměstnanosti (viz potvrzení Úřadu práce ČR založené ve správním spisu) a dále v rozsahu nejvýše tří let po dobu, kdy tato podpora nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela, a to zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Tyto zákonné požadavky žalovaná při zápočtu náhradní doby pro účely vzniku nároku na invalidní důchod dodržela.
28. Konec konců i sám žalobce si je vědom, že dobu pojištění v potřebném rozsahu v rámci alternativně stanovených období deseti či dvaceti let před vznikem invalidity

podle § 40 odst. 2 ZDP nesplňuje. Žalobce navíc nenamítal, že by byl schopen prokázat nějakou další dobu pojištění, která není reflektována v dávkovém spisu žalované. Žalované není přitom dáno uvážení co do aplikace těchto pravidel, neboť jde o kogentní právní úpravu bez zákonem předvídaných výjimek.

29. Krajský soud chápe složitou situaci žalobce vyvolanou podle jeho tvrzení zejm. dlouhotrvajícím trestním stíháním, kvůli němuž jen obtížně hledal práci. Nelze vyloučit, že v budoucnu příp. po eventuálně prodělané operaci zad může dojít na základě nové žádosti o přiznání invalidního důchodu k odlišnému datu vzniku invalidity, které může být posunuto ještě více do minulosti, což by znamenalo posun rozhodných období pro zjišťování doby pojištění ve smyslu § 40 odst. 2 ZDP. Dále si žalobce může chybějící dobu pojištění také doplatit (tzv. dobrovolné důchodové pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a) ZDP).
30. Konečně krajský soud poukazuje na nenárokovou možnost žalobce podat si žádost o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení ve smyslu § 106 odst. 1 a 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Řízení o žádosti o odstranění tvrdosti nelze zahájit, popřípadě v něm pokračovat, po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní. Rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení jsou však vyloučena ze soudního přezkumu. Bližší informace a poučení o těchto možnostech jsou povinny žalobci podat orgány důchodového pojištění.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

31. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. listopadu 2019

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.

samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.